

Ptačí společenstva dubových alejí na Strakonicku: srovnání let 1986 a 2020

Bird communities of oak alleys in the Strakonice district: comparison of years 1986 and 2020

Jiří Pykal⁽¹⁾

Abstract: Bird communities of two oak (*Quercus robur*) alleys of different age in the Strakonice region were studied by mapping breeding territories in 1986 and again in 2020, i.e. after 34 years. The first site was a windbreak near village Třebohostice (age 35 and 70 years, resp.), the second site was a system of old oak alleys near Štěkeň (age 130, resp. 165 years). Changes in the bird community that occurred in the 34 years between the two surveys are analysed. In the windbreak, 15 bird species were recorded during both surveys. Density in 2020 was 15,4 pairs/ha, i.e. 20% higher than in 1986. The number of originally dominant species *Phylloscopus trochilus* and *Sylvia borin* considerably decreased, probably in connection with vegetation growth and the retreat of bushes. On the contrary, new cavity nesting species started to breed (*Dendrocopos major*, *Parus major* and *Cyanistes caeruleus*) which is again related to vegetation growth and an increase in tree dimensions. In the old oak alleys near Štěkeň 29 bird species were recorded in 2020 compared to 28 species in 1986. Density of the bird community in 2020 (22,4 pairs/ha) was almost the same as in 1986 (22,6 pairs/ha). Eight species that bred sparsely in 1986 disappeared in 2020, and nine new species were recorded. Two of them, *Sylvia atricapilla* and *Phoenicurus phoenicurus*, were dominant in 2020. Two faunistically interesting species, which had not previously nested in Strakonice district, were also newly recorded, i.e. *Dendrocopos medius* and *Ficedula albicollis*, in 2020.

Key words: bird communities, long-term changes, oak alleys, species composition, succession.

Abstrakt: Ptačí společenstva dvou liniových dubových porostů (*Quercus robur*) na Strakonicku – větrolamu u Třebohostic a starých dubových alejí u Štěčkně – byla zkoumána metodou mapování hnízdních okrsků v roce 1986 a opět v roce 2020, tedy po 34 letech. Stáří porostu větrolamu bylo při prvním průzkumu 35 let, při druhém průzkumu 70 let. Aleje u Štěčkně byly vysazeny kolem roku 1850. V práci jsou analyzovány změny, ke kterým došlo za 34 let mezi oběma průzkumy. Při obou průzkumech bylo ve větrolamu zaznamenáno 15 ptačích druhů. Celková denzita ptačího společenstva se zvýšila o 20%, v roce 2020 dosahovala hodnoty 15,4 páru/ha. Výrazně se snížila početnost dvou původně dominantních druhů – budníčka většího (*Phylloscopus trochilus*) a pěnice slavíkové (*Sylvia borin*), zřejmě v souvislosti s růstem porostu a ústupem křovin. Naopak se nově objevily druhy hnízdicí v dutinách – strakapoud velký (*Dendrocopos major*), sýkora koňadra (*Parus major*), sýkora modřínka (*Cyanistes caeruleus*) – což opět souvisí s růstem porostu a zvětšováním dimenzí stromů. V dubových alejích u Štěčkně bylo v roce 2020 zaznamenáno 29 ptačích druhů ve srovnání s 28 druhy v roce 1986. Celková denzita společenstva se prakticky nezměnila, 22,4 páru/ha v roce 2020 proti 22,6 páru/ha v roce 1986. Nově se objevilo 9 druhů, početně především pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*) a rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*). Naopak vymizelo 8 druhů, většinou nepočetných. Nově byly zaznamenány také dva faunisticky zajímavé druhy, které dříve na Strakonicku nehnízďily – strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*) a lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*).

Klíčová slova: dlouhodobé změny, druhové složení, dubové aleje, ptačí společenstva, sukcese.

¹⁾ Bezděkovská 427, CZ – 386 01 Strakonice, e-mail: pykal.jiri@seznam.cz